

Titel: BREV TIL: Louis Leonor Hammerich FRA: Paul Diderichsen (1949-01-31)

Citation: "BREV TIL: Louis Leonor Hammerich FRA: Paul Diderichsen (1949-01-31)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_004-shoot-workidUtilg636_0000_004_Diderichsen-Hammerich_0060/facsimile.pdf (tilgået 20. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

beror på en vilkårlighed, der kun har sidestykke i Holt's plerok
 mik. Verbet betyder jo ellers aldrig "snake", og en sætning
 med gid indeholder jo aldrig noget snake om, at nogen må snake
 noget, men derimod om at noget må ske. Den rigtige tanke
 der ligger i Deres forslag kan simpelt hen ikke udtrykkes i
 trad. gramm. term. Nærmere kommer vi nok til endvidere, hvis
 vi betragter som en tematiseret optativ, hvorefter vi må
 finde en endnu dyrere (men lige så vel defineret) terminus.
 Mon kunne da tilsvarende være en tematiseret Interrogativus,
 under forudsætning af en sådant morfer kan påvises i dansk.
 Man vilde da have det interessant, at en hovedsætning
 kan bestå alene af et tematiseret Modusinfrem, hvilket ville
 give en akceptibel løsning af disse syntaktiske konstruktioner
 der hidtil har været et orak. Ud fra deres eget ræsonnement måtte man vel tilsvarende sige,
 at da ved alle andre verber optativ styrer et underordnet ver-
 bum på samme måde som inf., kan formler som mon og gid ikke være
 optativer af verberne glæde og monne, der ikke i alle andre
 former styrer inf. (med ell. uden at). - I øvrigt er monne vel
 et modalverbum der kan mistænkes for i arkaisk stil at have
 bevaret en optativ, selv om denne i brugen sammenrodes med
 indikativ - og hvorfor så ikke indrømme et lignende "relict"
 i kancelliproget's ville?
 Om disse ting ville vi nok kunne snakke os til rette - hvis
 vi havde en sprogtæri med skarp deli. - Værre er det med
 causalprincippet, hvor vi besat må vove os ud på områder, hvor
 vi føler os mindre sikre, og måske kan bedømme, ja ikke engang
 kende alle de forhold der må tages i betragtning. Jeg skal
 gerne baje mig tre gange til jorden og brænde en røgelsepatron
 for Buddha men alt hvad jeg forstår af nyere tænkning og viden-
 skab bestyrker mig i troen på, at tykertroen på ting og årsager
 vil blive erstattet af en mere rationel og videnskabelig tro.

er en af de stærkeste hemninger for os den relativisering af
 erkendelsen, som synes at være vor generations væsentligste
 bidrag til filosofi. Jeg er ikke fortrolig med Buddhas
 skrifter, men jeg har en anelse om, at denne omfattelse af
 årsagsbegrebet for en dybere betragtning vil stemme meget
 bedre med hans filosofi end det positivistiske og halv-realistiske
 årsagsbegreb, som man finder inden for den klassiske lingvi-
 stik (for så vidt man overhovedet gør sig klart hvad man mener)
 Set under en religiøs synsvinkel er denne formlisereude og
 relativiserede erkendelsesteori jo en ny vej til Nirvana, den
 store befrielse fra de forgangelige ting og årsagers bedrag.
 Det er jo ikke meningen at afskaffe disse begreber, man vil
 blot ikke længere se dem som videnskabels kerneproblem, fordi
 de har givet anledning til så mange skinproblemer, og fordi
 de i sig rummer alt for mange uklare momenter.
 Forst og først burde lingvisterne med glæde hilse såkaldte
 denne befrielse. Er der påvist et eneste årsagsforhold i ling-
 vistikken, der os spiller nogen rolle for denne videnskabels re-
 sultater? Og har de "årsager" man af og til tror at have fundet
 noget væsentligt tilfaldes ad mekanikkens årsagsbegreb? Er den
 indoeur. accent "årsag" til den karakteristiske grammatiske væk-
 sel "Er utor "årsag" til, at et nouns står i ablativ? Er assimilation
 og dissimilation årsager? Er en ændret artikulation "årsag"
 til en lydændring (og ikke omvendt)? - Er der "psykologiske"
 årsager til, at verbet undertiden står forrest i spørgesæt-
 ninger? Forfatteren der ikke her en række sammenhænge eller
 variationsbetingelser, der indbyrdes er yderst forskellige
 og en bloc atter ganske forskellige fra den ældre fysiske år-
 sagskæder? Jeg indser ikke at der tabes noget ved at åbne mu-
 ligheden for en præcisere og inddeling og beskrivelse af de
 utallige sammenhænge eller relationstyper, der møder os på

erkendelsens forskellige områder. Man fritages ingenlunde fra
noget arbejdsmetodiak krav ved at indføre den mere forsigtige
terminologi. Tyvært imod tvinges man til en langt mere omfattende
registrering af sammenhænge, som man med den ensidige interesse
for årsagsrelationen fristades til at se bort fra. Man kommer
uden om
hermed ~~hækket~~ til årsag-virkning (og forklaring) såvel som
substans-attribut og subjekt - prædikat er mytologiske antropo-
udvikling
morfismer (ganske som lov, kraft osv.), der har gjort usigelig
nytte i årlusinder, men nu må dele morianens tragiske skæbne.
Eksperimentel
De nyeste psykologiske undersøgelser over årsagsforestillingerne
oplyser om, at de voksne synes i højeste grad at støtte denne opfat-
ten
talar. Det er ganske bestemt oplevelsesformning, der da også
viser dybe forskelle på forskellige kulturtrin.
Und dermed vel se auch genung!
Må jeg benytte de sidste linier til et mere jordbundet sgm.:
De husker måske at jeg engang kort har talt med Dem om at rette
op henvendelse til en ansvarlig kred af kolleger om at stille
eksemplarer fra respektive af deres arbejder (og eventuel
vidak, litt., som de tanker på at udrangere) til rådighed for
de tyske og østtyske universitetsseminarer. Jeg har nu drøftet
tanken med forskellige og vil forelægge den for "Rektorudvælge
et" ved første leilighed. Forinden vil jeg blot høre, om De mener
at jeg skal indskrænke mig til nordisterne i Skandinavien &
(i det hald at andre, som fx. LHM? vil tage affare, over for ge sv
rige gensemitter) eller om man skal inddrage hele denne kred?
Jeg havde tænkt mig henvendelsen underskrevet af en dansk, en
norsk og en svensk kollega eller evt. 2 fra hvert land). Smidt-
Ph. vil tage sig af foreendelsen og Hans Winkler har givet mig
råd om distributionen.
Med venlig hilsen
Deres x